

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

26 januari 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Jos Stassen en mevrouw Mieke Vogels –

**houdende ondersteuning en uitbreiding van het cultureel project
‘stads- en dorpsdichters’ in Vlaanderen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Recent zijn in Vlaanderen twee nieuwe stadsdichters aangesteld. In Antwerpen volgt Ramsey Nasr Tom Lanoye op en in Gent neemt Erwin Mortier de pen over van Roel Richelieu van Londersele. Ook Brussel krijgt in 2005 zijn eerste stadsdichter.

Niet alleen grootsteden in Vlaanderen stellen een stadsdichter aan. In Ninove bekleedt Willie Verhegghe sinds 2004 deze functie.

Een stads- of dorpsdichter is een dichter die door het bestuur van een stad is aangesteld om jaarlijks meerdere gedichten te schrijven, bijvoorbeeld bij actuele gebeurtenissen in de gemeente, met de volledige artistieke vrijheid als absolute voorwaarde. Het is gebruikelijk dat de dichter daarvoor een vergoeding ontvangt.

Naast de drie officieel aangestelde stadsdichters, zijn er nog enkele kunstenaars die de functie van stads- of dorpsdichter (occasioneel/eenmalig) vervullen zonder officieel aangesteld te zijn door de lokale overheid. Mark Peters vervult bijvoorbeeld de rol van dorpsdichter in het kader van het pK-project Kuringen, buurtwijk bij Hasselt.

In enkele Vlaamse steden, bijvoorbeeld Aalst en Genk, is de vraag naar de aanstelling van een stadsdichter (nog) zonder gevolg gebleven.

In vergelijking met Nederland zijn stadsdichters in Vlaanderen een zeldzaamheid. In Nederland zijn er in meerdere steden stadsdichters aan het werk, onder andere in Dordrecht (Jan Eijkelboom), Groningen (Bart FM Droog), Middelburg (Chawwa Wijnberg), Gouda (Aart Both), Haarlem (George Moormann), Alkmaar (Joost Zwagerman), Vlaardingen (Kees Alderliesten), Den Helder (Martin van Kralingen), Roermond (Hans van Bergen) en Tilburg (...). Ook Arnhem, Leeuwarden, Zwolle, Zoetermeer, Hulst en Venlo benoemen weldra een stadsdichter.

Het aanstellen van een stadsdichter kadert in het beleid omtrent het bewaren en openstellen van het cultureel erfgoed in Vlaanderen. De nieuwe aandacht voor de stadsdichter is feitelijk het in ere herstellen van een oude Vlaamse traditie uit de 15e-16e eeuw. De toenmalige rederijkerskamers,

verenigingen van mensen die van literatuur hielden, spraken met elkaar af om ongeveer een keer per maand allemaal een gedicht te schrijven over een opgegeven onderwerp. Stadsbesturen zagen het belang in van rederijkers die een rol konden spelen bij de propaganda voor de eigen stad. Ze deden dan ook hun best om rederijkers aan zich te binden. In verschillende steden werden daarom stadsdichters aangesteld. In 1466 kreeg Brugge met Anthonis de Roovere als eerste zo'n stadsdichter; Brussel volgde in 1474 met de aanstelling van Colijn Caillieu.

Naast zijn of haar hoofdopdracht die vooral gericht is op stedelijke promotie, kan een stadsdichter ook extra opdrachten opnemen op het vlak van culturele ontplooiing of om poëzie als kunstvorm een breder publiek te geven. Zo organiseert de Groningse stadsdichter een gedichtenspreekuur waarop Groningers een zelfgeschreven gedicht ter beoordeling kunnen voorleggen. Samenwerkingsprojecten met scholen, het deeltijds kunstonderwijs en het lokale verenigingsleven liggen zo voor de hand.

Poëzie kan op die manier ook mensen bij elkaar brengen en kan zelfs bijdragen aan de stadsverfraaiing: lelijke en oude gevelmuren kunnen opgefrist worden en met een gedicht van de stadsdichter verfraaid worden. Minder voor de hand liggend maar realiteit is het uitvaartgedicht van de Groningse stadsdichter op uitvaarten van overleden Groningers zonder naasten.

Naast de stadsdichters kent Vlaanderen met Stijn Meuris sedert december 2004 ook haar eerste (niet officieel aangestelde) natuur- of beekdichter. Meuris brengt in het kader van het project 'Spreekende Beken' van het Regionaal Landschap Lage Kempen de eeuwenoude beken in de Lage Kempen in West-Limburg onder de aandacht als heuse historische natuurmonumenten.

Gent heeft met Peter Vermeersch de eerste Vlaamse stadscomponist aangesteld en Antwerpen en Turnhout streden met respectievelijk Swa Dielen en Koen De Maesschalck om de aanstelling van de eerste Vlaamse stadstekenaar.

Jos STASSEN

Mieke VOGELS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat de Vlaamse overheid de taak heeft om cultuur dichterbij de Vlamingen te brengen en hen te stimuleren tot het deelnemen aan culturele activiteiten allerhande;
- gelet op de relatieve onbekendheid en zeldzaamheid van stadsdichters in Vlaanderen in vergelijking met Nederland;
- gelet op de culturele en literaire uitstraling van dergelijke initiatieven in Nederland;
- overwegende dat scholen, het deeltijds kunstonderwijs, verenigingen, en dergelijke waarschijnlijk belangstelling hebben voor dit project en de samenwerking die erdoor kan ontstaan;
- overwegende dat samenwerking tussen de stadsdichters in Vlaanderen en het buitenland kan worden bevorderd;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° om de bestaande stadsdichters in Vlaanderen te ondersteunen in hun opdrachten;
 - 2° om, ter verbreding van het werken met stads- en dorpsdichters, een cultureel project te starten waarbij gemeenten poëzie een prominente rol in hun cultuurbeleid toekennen. De genomineerden krijgen een subsidie om een stads- of dorpsdichter aan te werven. De Vlaamse Regering bepaalt daartoe de nadere regelen.

Jos STASSEN

Mieke VOGELS
